

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

12. De signis rectæ intentionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

que valuisse, vt simul cum euagationibus incurrentibus perduraret: dum enim lectio durabat, durabat effectus, & quasi impressio motionis à prima voluntate concitata. At si derepentè cum obuiò aliquo verba misceret, hæc collocutio quamdiu perseveraret, tamdiu priorem intentionem euertere: neque enim persoluedi horarij peni finem spectat; sed si fabulatione relicta, ad legendum se refert, cum id legendi non alia esse causa possit, censetur instaurari prior voluntas, & reungi quod dissiluerat.

Ex hoc plurima dignosci queunt, & quidem in iis quæ vix nisi ex aliqua vna causa fieri consueuerunt, vt orationes, ieiunia, labores, & quæ naturaliter nisi utilitate vel honestate proposita non expectantur, facile animaduertimus, vnde fiant. At vbi cupiditas vel honorum, vel voluptatum potest impellere, ad Deum verò ex virtute referuntur, vt in cibo, potu, laude, magistratu; nulla rectæ intentionis intermissio periculo vacat: furtim enim blanda se cupiditas insinuat, pronumque est, vt qui spiritu ceperant, carne consummentur.

C A P V T XII.

De rectæ intentionis signis.

Obscura sunt, quæ in animo latent, cumque de virtutibus quærimus, an sint in nobis, in ambiguo hæremus, & coniecturis agendum, vt exploremus, an quæpiam illarum vestigia deprehendamus: vbi & non raro nos fallimus, dum, vt D. Gregorius loquitur, *Sapè sibi de se mens ipsa mentitur, & fingit se de bono opere amare, quod non amat: de mundi autem gloria non amare quod amat.* Vniuersè quoque pronunciat D. Hieronymus, *Conueniat vnusquisque cor suum, & in omni vita inueniet, quam rarum sit fidèlem animam inueniri, vt nihil ob gloria cupiditatem, nihil ob rumusculos hominum faciat. neque enim statim, qui ieiunat, Deo ieiunat; aut extendens pauperi manum, Deo senerat: vicina sunt vitia virtutibus. difficile est, Deo tantum iudice esse contentum.* Sunt multæ & inobseruabiles pedicæ, quas detorquenda rectæ intentioni latenter recondit Satan, eiusque se retribus implicandos deliciarum sensus nostri, amorque nostri immodicus vtrò offerunt. quapropter etiam accuratissimus indagator sui Gregorius Magnus hæc sibi diffidit, & trepidat, & auxiliatrices aliorum lacrymas poscit. *Dum ipsam, inquit, subtiliter radicem meæ intentionis inspicio, Deo quidem ex ea me summo opere placere voluisse cognosco: sed eidem intentioni qua Deo placere studeo, furtim se, nescio quomodo, intentio humana laudis interserit. quod cum iam postmodum tardeque discerno, inuenio me aliter agere, quod scio me aliter inchoasse. Sic etenim sapè intentionem nostram, dum ante Dei oculos rectè incipitur, occultè sibi subiuncta, & eam velut in itinere comprehendens, intentio humana*

*1. p. Past.
cap. 3.*

*Con. Lucif.
cap. 6.*

*In Moral.
extremo.*

laudis

laudis assequitur: sicut pro necessitate quidem cibus sumitur, sed in ipso esu dum furtim gula surrepit, edendi delectatio permiscetur. Vnde plerunque contingit vt iefectionem corporu, quam salutis causa copimus, causa voluptatis expleamus. Fatendum est igitur quod rectam intentionem nostram, qua soli Deo placere appetit, nonnunquam intentio minus recta, qua de donis Dei placere hominibus querit, insidiando comitatur. Si autē de his diuinitus districtē discutimur, quis inter ista remanet salutis locus, quando & mala nostra pura mala sunt, & bona qua nos habere credimus, pura bona esse nequaquam possunt? Quare magna, & iuspicienda humilitate concludit, igitur quasi vt quisquis hæc legerit, apud districtum iudicem solatium mihi suæ orationis impendat: & omne quod in me sordidum deprehendit, fletibus diluat. Orationis autem atque expositionis virtute collata, lector meus in recompensatione me superat: si cum per me verba accipit, pro me lacrymas reddit. Vtinam pari nos & æstimatione lugeremus, & subtilitate scrutaremur! Interim verò ex his

Primum rectæ intentionis argumentum sit, si animum nostrum diligentius pertentantes, nulla moueri nos humanæ laudis cupiditate sentimus. hæc est vna expugnata difficilissima, & capitalissima rectæ intentionis inimica; de qua quoniam in superioribus copiosè dixi, plura non addo.

Secundum, quod & primo dignoscendo conueniet, vt animaduertamus, vtrum rem illam per nos potius, quam per alium quemuis confectam malimus: etenim si nihil nisi gloriam Dei quærimus, perinde fuerit à quocunque proueniat. Quoties accidit vt alicuius inopiam leuare, inscientiam docere, vitium corrigere, concionari, & alia præclara agere, sed ipsimet velimus, ab alio facta esse doleamus? exemplo sit, si post elaboratum diligenter librum aliquem, subito eiusdem argumenti alter prodeat, ita vt meum affimile opus perpetuis tenebris sit obuoluendum; quam erit id gratum? annon optabo præuenisse? quid si aliquid à te præclare factum est, & alteri tribuatur, quam late id ferres? istiusmodi plura pro cuiusque affectu excogitare facile est: fermè etenim quibus afficimur plurimum, illa per nos effici, in eisque superari nolumus. Præterea æmulationis & inuidiæ quotquot non iam riuiolos, sed flumina videmus exundare, præuæ intentionis fonte deriuari, recta verò intentione exarescere compertum est.

Tertium, si (dummodo nulla nostra culpa) euentu aduerso, nostrisque conatibus euerfis imperturbati peristamus, idque tum maximè cum sanctiori iustitione conatui nostro eorum hominum inuidia vel improbitas aduersatur, qui quam maximè fauere, nobisque conspirare debuissent. Si enim nihil nisi honorem Dei quærimus, ipsa nos (quod ad nos attinet) boni conscientia solatur, fructum ceterum, diuinæ prouidentia, quæ sua cuique rei tempora posuit, cum patientia relinquimus: certi, futurum, vt quando voluerit, & vrile censuerit, etiam post ferros annos, id intermissum & emortuum desiderij nostri semen, erumpens germinet.

Gggg

Quar-

*De 7. itin.
atemit.
itin. 1. d. 4.*

Quartum ex D. Bonaventura, humanæ laudis (vt loquitur) detestatio est, & Dei glorificatio, hoc est, vt non aliunde concitari nos sentiamus, quàm diuinæ gloriæ desiderio: quod ipsum ex aliis coniectandum est, & maximè si pari diligentia quæ latent, & quæ patent, nullo tē teste fiunt, exequeris, imò etiam, ne alij resciant optas, iuxta consilium Domini, vt clausis ostiis oremus, eleemosynam faciamus ita vt sinistra, quid dextra fecerit, nesciat, Deusque qui abscondita intuetur, reddat in aperto.

Quintum ex eodem est, lobia secundis in euentibus mentis exultatio: etenim quæ Deo, rectaque virtute nituntur, eadem & æquabilia sunt, nulloque immodicos vllam in partem motus pariunt.

Sextum tradit idem auctor, si alios corripiens, te ipsum primò corrigis: nam si eodem laboras morbo, quem in altero arguis; quid aliud, quàm alienam correptionem, quasi tuam excusationem facis? inde quippe iustus videri appetis, quòd malum videns improbas, & ab alio depulsum cupis.

Septimum è D. Gregorio sit asserente, quòd vera iustitia compassionem habet, falsa dedignationem: qui enim à Deo permouentur, peccatorum & delinquentium miserentur, & malis ereptos cupiunt; at qui sui opinione laborant, & quasi sanctiores, aspernantur ceteros, indignantur, irascuntur, aliosque contemnunt. Quod quidem verum est, sed altiore principio ducendum est, & cum aliis virtutibus est commune. A quibus tamen & similibus alius perquirendis abstinere, ne longior opinione fiam, & iam dudum volentem me ad se rapit operis optatissima conclusio.

LIBER